

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate sprejema upravnništvo v Katoli. Tiskarni Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopis se ne vračajo, nefrankovana pisma ne sprejemajo.

Uredništvo je v Seme-niskih ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dar, izvzema nedelje in praznike ob pol 6. uri popoldne.

Štev. 125.

V Ljubljani, v četrtek, 4. junija 1903.

Letnik XXXI.

Na razpotju.

I.

(Dopis izven parlamentarnih krogov.)

V avstrijskem parlamentu dozorevajo važne zadeve in zahtevajo rešitve. Nagodba z Ogrsko in trgovinske pogodbe z vnanjimi državami morajo kmalu biti končane. Ti dve zadevi krijeti v sebi nebroj vprašanj, katera se morajo rešiti večkrat nasproti boljšemu prepričanju in proti volji tega ali onega sloja v prebivalstvu.

Ako hoče tedaj vlada rešiti te važne stvari, mora imeti za sabo parlamentarno večino, zanesljivo večino, ki bo pogodbo z Ogrsko, kakoršna je, odobrila.

Mnogo nepopularnih točk ima nagodba z Ogrsko, mnogo točk zadeva ob koristi prebivalstva v Avstriji. Treba je tedaj poslancem, ki bodo šli v ogenj za nagodbo, mnogo poguma; lavorik popularnosti si nagodba večina ne bo nabrala.

Za tako nepopularno zadevo ne bodo šle vladi neprijazne opozicijske stranke v boj. Le stranke, katere imajo odločilno besedo pri vladi, le take stranke, katere zaupajo vladi, oziroma ministerstvu, bodo reševale in sklepale ogrsko nagodbo, v smislu kakor hoče ministerstvo.

Ustanovitev take vladine večine za nagodbo je postala akutna. Dr. pl. Körber dosedaj ni mnogo mislil na večino; temveč se zanašal, da bodo iz vzajemne ljubosumnosti vse večje stranke za nagodbo, in tako bo »objektivno, nad strankami stoječe uradniško ministerstvo« rešeno iz zagate.

Ali to ne bo šlo. — Dr. pl. Körber je dosedaj vladal, v kolikor so razmere dopuščale, v zmislu in po željah nemške ljudske stranke in njenih pri-

veskov: nemškega veleposestva in nemških naprednjakov. Dr. Derschatta, dr. Gross in naš baron Schwegel so bili dosedaj eks-celence dr. pl. Körber - ja zakulisni politični sodelavci.

Ali ti ne predstavljajo še zbornične ve-čine in za trgovinske pogodbe in nagodbo z Ogrsko je vsekakor potrebna gotova parla-mentarna večina.

Nemška ljudska stranka s svojima pri-veskoma bo akceptirala nagodbo, ali ona hoče pri ti priliki zagotoviti nemškemu ele-mentu največ prednostij v državi.

Nemški listi razpravljajo o tem precej odkritosrčno in dr. Körber gotovo že pre-cizno ve, kaj hočejo nemški nacionalci. Saj je zadnje dni konferiral o ti zadevi tudi s poslancem Walz-em, kateri je znan kot velik slovenofob.

V nekem nemškonacionalnem listu smo brali, kako veliko uspehov je že dosegla nemška ljudska stranka s tem, da je večkrat s pomočjo uradniškega Körber-jevega kabi-neta preprečila raližiranje de-sniške večine in preprečila vsake narodne koncesije v ko-rist Slovanom brez vednosti ali proti volji nemškonacionalnih strank.

To nam je bilo že znano, in znano nam je tudi, da sta dr. Derschatta in baron Schwegel imela večkrat svoje politične prste vmes, ko se je šlo za imenovanje uradnikov na Slovenskem in drugod. Postavili so si maksimo: Slovanski uradnik bo-di na Češkem ali Slovenskem le v čisto slovenskem teri-toriju, v nemškem teritoriju ali mešanih krajih, kjer je le par Nemcev, tam pa le uradnike nemške narodnosti in kar je še važneje, pronosirano nemškonacionalnega mišljenja.

Na ta način se, kolikor razmere dopu-ščajo, administrira pod »nepolitičnim urad-niškim kabinetom« na Moravskem in Slez-kem, Štajerskem in Koroškem.

Podlaga za vladne operacije je nemška

ljudska stranka. Za nagodbo računa še vlada na fevdalno češko plemstvo, nemško katol. narodno stranko, krščanske socialiste in — Poljake, kjer prevladuje vpliv vedno guver-nementalne »šlahte«.

Nemška ljudska stranka bo šla za na-godbo le proti narodnim koncesijam. In te koncesije bodo rezal na slo-venskem telesu, ker češki klub ima še vendar toliko imponujočo silo, da mu ne bodo za sedaj še upali blizu. Ali za Slo-venci bi prišli Čehi na vrsto — to je gotovo. Saj je velenemški cilj, da se ta slovanski kol v nemškem mesu, kar so Čehi in Slo-venci, da se ta kol izpuli in slovanski ele-ment zatre, da bode prosta pot do Adrije — germanstvu.

Ako bo šla nemška ljudska stranka v lo-po h Körberju, potem vemo, da ne bo sto-ri-la te žrtve zastoj, tudi vemo, da smo Slovenci na Štajerskem in Koroškem — prodani in izdani germanizatoriškemu nožu.

In Körber bo šel po možnosti do skrajne meje nasproti željam in aspiracijam nemške vodivne stranke. — Saj dejanja ka-žejo, da vzlic morebitni dobri volji, vkljub osebnim političnim poštenosti gladikega dr. Kör-ber-ja pleše on v taktu germanizatoriške višje birokracije in da je on sedaj s svojim zistemom najbližje — nemški levici.

Saj vidimo, kako nastopa v rokovih proti nemškim strankam v državni zbornici, in kako odgovarja ironično in včasih celo agresivno na pritožbe vzlasti Jugoslo-vanov.

Mi poznamo nekatere reprezentante Jugoslovanov v državni zbornici in le za-sluga Körberjeva bo, da bo iz nekaterih oportunističnih elementov zvaril kmalo odločno radikalno opozicijo.

In odločno radikalne, zra-ven seveda premišljene opo-zicije potrebuje Jugoslovan-

stvo uprav v sedajnih raz-merah.

Zdi se, da na naši slovenski in hrvatski eksistenci na jugu države nima sedajni ka-binet nobenega smisla.

Zdi se, da je sedanjim voditeljem dr-žavne uprave več na tem, da agresivno in nota bene iredentistiško itali-janstvo zadovolje in mirnim sreem iščejo politične ljubezni nemškega nacionalizma in žrtev te ljubezni naj bo naša narodna smrt na Koroški in Štajerski?!

Ce nima naša vladanič in-teresa na naši eksistenci, po-tem bi bila blaznost, ako bi nam bilo kaj na eksistenci tega kabineta!

Zato je našim poslancem — rebus sic stantibus — načrtana pot, ki je prikladna našim narodnim interesom in aspiracijam, ob enem je pa tudi vitalni interes avstrijske državne misli, ki se krije z našimi aspira-cijami.

Kdor streže po naši narodni eksistenci, je naš sovražnik, in temu veljaj boj. In ne-izprosen boj morajo napovedati naši poslanci dr. Körberju, ako vztraja ob strani izvestnih ljudij.

Državni zbor.

Dunaj, 3. junija.

Danes zborujeta nagodbeni in carinski odsek. Prvi ima v razpravi člen 21, ki se tiče živinskega prometa iz ene v drugo državno polovico; carinski odsek se bavi s carinskimi tarifi za kemične izdelke. Radi verjamo, da vladi ni všeč, da gre ta stvar tako počasi izpod rok. Morda do srede junija dovršita odseka svoje delo, po-tem se prične še »temeljitejš« delo v zbor-nici. Niti misliti ni, da bi bila nagodba s carinskimi tarifi do konca meseca gotova. In vendar se mudi, ker do konca leta mo-rajó biti gotove trgovinske in carinske po-godbe z vnanjimi državami, sicer je naša država brez orožja proti vnanji konkurenci.

Poleg tega pa vladi s tem mesecem po-teče začasno dovoljeni proračun. Tudi ta

LISTEK.

Zajezerja pod sv. Vi-šarjami.

(Konec.)

Kaj slovenska Zajezerja? Kakor drugih lepih krajev slovenskih, posebnó na Koroškem, se je tudi veleromantičnih Zajezer postatil tujec; nemški rod se tukaj najbolj šo-piri in jih smatra za svojo lastnino. Senožeti in pravica do pašnikov pripadajo sicer še slovenskim posestnikom v Ovčji vasi in ne-katerim Žabničanom, a kdor pozna narodno nezavednost slovenskih Kanalcianov, katero proizvóduje nemški upliv bližnjih trgov, nemška šola in na vseh koncih in krajih nemškonacionalna propaganda v raznih ob-likah, ta bo položaj Slovencev na tej skrajno zapadni meji smatral za nevaren. Tedaj ni samo planinskega, ampak tudi velikega na-rodnege pomena, če se v Zajezerjih utabori velekoristno slov. plan. društvo, katero je že rešilo marsikateri lepi kos slovenske zemlje iz oblasti tujcev. Gotovo bo imel dohod slovanskih turistov v materijelnem kakor tudi v narodnem oziru za slovenske Kanalciane najboljše posledice.

Slovenska planinska kočá, za katero je Zileška podružnica kupila obsirno senožet za 2250 kron, in katero bo ista podružnica zi-

dala, bo imela zelo ugodno lego v Zajeze-rih. Oddaljena samo pičlo urico od želez-niške postajice »Ovčja vas«, bo lahko pri-stopna za vsacega, ki ima le malo časa na razpolago, tedaj bo posebno pripravna za dnevne izletnike. Do nemškega plan. društva kočé, ki je pritisnjena daleč v ozadje Zaje-zer, je pa dve uri hoda, kar posebno v vro-đih dnevih ni prijetno.

Razgled od bodoče slovenske kočé je najlepši in najobširnejši v Zajezerih; pri nemški kočí je marsikak vrh pokrit. Mimo slovenske kočé vodi pot iz Ovčje vasi na Brašnikovo sedlo, odkoder se pride potem lahko na »Lovec« pri sv. Višarjah (2079 m), na Mrzlo vodo in Spodnji Trbiž, ali pa še črez Rabeljsko sedlo v Rabelj.

Velepomembna bo za bodočo kočó no-vopopravljena pot s sv. Višarj v Zajezero, ki se bo končala ravno pri slovenski kočí (1½ ure hoda). Vsak turist se bo rad tu po-krepčal, užival tukaj najlepši razgled in se vrnil, ne da bi obiskal še uro hoda odda-ljeno nemško kočó, kar naravnost k že-leznici.

Kraj, kjer bo stala nova kočá, je zelo pripraven tudi za letovišče. Bližina železnice, izborni planinski zrak, najboljša studenčnica, snažna okolica, senožeti, kjer se ne pase ži-vina kakor pri nemški kočí, krasota Zaje-zerskih dolomitov, sprehodi po cvetočih se-nožetih in hladnih gozdovih, najzanimivejši

izleti k bližnjim snežnim poljem, tja pod ve-ličastne stene Zajezerskih gor, ali na zložne prelaze ali v zračne višave vrhov — to vse more privabiti nebroj letovičarjev in gostov, ki se bodo izbornó počutili v blagodejni ti-šini te krasne gorske narave.

Nemška kočá, katero je lani obiskalo 1124 oseb, je zelo majhna; ima samo ve-rando in kuhinjo brez vsake sobe. Voda je napeljana in ne posebno dobra.

Zileška podružnica slov. plan. društva pa ima namen zidati še bodočo spomlad večjo kočó, ki bo imela razun verande in kuhinje še gostilniško sobo in več sobic za bivanje in za prenočišča. Kadar se bo potreba ka-zala, se bo po načrtu še prizidalo poslopje za letovičarje. — Kako prav in v podjetnem duhu je podružnica to najlepšo senožet v Zajezerih kupila, kaže dejstvo, da se je na-meraval ravno tu naseliti visok dostojan-stvenik ter zidati zase vilo in hotel za tujce. Izborni mrzli in zelo obilni studenec bi bil tudi pripraven za mrzlo zdravilišče; rosnate trave je tu dovolj za take, ki hočejo svoj prvi jutranji sprehod napraviti z bosimi no-gami. Ni mogoče, da bi naštel vse izlete, ki čakajo v Zajezerih turista. Navedem le ko-maj 1½ ure hoda oddaljeno kotlino »Špranje«, katera je prav v osrčju Viša, Naboja, Hudih Palic in Montaža ter je nad vse romantična in divna. Planinca vabi k sebi kršni Naboja, dalje lepa Donja-planina na bližnji laški meji

ter s planinkami bogato obsejani vrh »Sra-đice« (Mittagskogel 2091 m). Krasan izlet bi iz Zajezer bil na prelepo Ukovsko planino in dalje po dobrih potih na imenitni raz-gledni vrh Ojsternika (2035 m), kjer raste blagodišče »murke«; odtod čez Bistriško na pol ure oddaljeno Zahomsko planino, kjer nudi izvanredno lepa »Nilonikova planinska kočá« vse potrebno za želodec in grlo. Eno in pol ure hoda po novo zaznamovani poti navzdol si pa že v prijaznih žabnicah. Že-leznica te zaveže, kamorkoli želiš.

Tako bi bil nekoliko veliki pomen Za-jezerske kočé slov. plan. društva označen v prvem oziru za Slovence in dalje tudi v obče za planince in letovičarje. Da se ures-niči to posebno za uboge koroške Slovence pomembno in veselo podjetje, naj bi poleg navdušenosti pomagala darežljiva roka slo-venskih rodoljubov vseh dežel. Kdor tu po-maga, pomaga zidati utrdbo na zapadni meji Slovenstva, zida sam sebi planinsko zave-tišče, kjer se bo lahko oddahnil od skrbij življenja, kjer bo krepil svoje zdravje, kjer se bo vedril v družbi rodnih bratov, kjer bo občudoval veličastno naravo in hvalil Stvar-nika, ki jo je postavil sem na slovensko zemljo. Kdor podpira to rodoljubno planin-sko podjetje, odpira vir dohodkov narodu in pomaga, da se uresniči geslo.

„Slovenske planine Slovincem.“

Sp.

razprava se ne bode izvršila brez dolgih govorov in raznih pritožb proti vladi in njenim organom.

Vse je odvisno od tega, kaj sklenejo češki poslanci. Kakor poročajo češki listi, hočejo se združiti vsi češki poslanci v ožjo zvezo, da morejo s tem večjo silo pritiskati na vlado. »Narodni Listy« zahtevajo od vlade zagotovilo, da Čehi dobé v Brnu svoje vseučilišče. Češki narod mora vedeti, da češka opozicija ni brez vsepeha in češki poslanci ne brez vpliva. Na vladi je torej, ako hoče dobiti nov začasni proračun in nagodbo.

Na drugi strani pa se oglašajo nemški časniki, ki pozivljajo svoje stranke, da izrabi sedanjega zadrega vlade ter ureditijo svoje zahteve. Torej brezno na levi, prepad na desni. Kamor se vlada nagne, omahne. Čujejo se celo glasovi, da vlada zopet poseže po § 14, ako ji češki poslanci z obstrukcijo zastavijo pot, in da črta iz proračuna vse postavke za češko prebivalstvo. Dvomimo, da bi bilo to res; ako pa je, potem ima dr. pl. Körber slaba svetovalce. S silo se noben večji narod ne ukroti, naimanj pa sedaj v Avstriji, ko povsod vre. Edina pot je, da vlada ali z dovoljenjem nemških strank ali proti njih volji čehom zagotovi vseučilišče, katerega potrebo priznajo Nemci sami.

Slovanski časnikiarji vladarju.

Časnikarski kongres v Plznu je poslal, kot smo omenili, udanostno brzojavko cesarju, katere vsebina je nepopisno zbudila vse nemške in madjarske kroge. Udanostrna brzojavka se namreč glasi: »V homogeni udanosti se klanjajo zastopniki slovanskih časnikiarjev habsburške monarhije pred konstitucionalno krono s spoštovanjem polnim vzklikom: Bog ohrani Nj. Veličanstvo cesarja in kralja Frana Josipa I.« Besedilo je sestavil predsednik dr. Mazzura. — Židovska »Zeit« se zgraža nad to vsebino z naslednjimi besedami: »Mnogo ostrin v malo besedah. Najprej konsekvenco preziranje izraza »avstro-ogrsko monarhija«, da se ne dajo nikake koncesije dualizmu; potem ostentativno naglašanje »konstitucionalne krone« in sklepno še udarec proti Ogrum (z besedama »Bog ohrani«). Splošno se je tudi opazilo, da odgovor na to udanostno brzojavko tokrat ni došel šele po preteku osmih dni potom namestništva, marveč takoj isti dan naravnost iz kabinete pisarne, dejstvo, ki so je udeležniki smatrali za nekako priznanje pomena teh slovanskih časnikiarskih sestankov.« — Konečno bi bilo le še pripomniti, da se je srbski časnikiar »Abrisa« iz Dubrovnika odločno postavil v bran za hrvatsko stvar, akoravno je znano, da si Srbi in Hrvatje v Dalmaciji niso najboljši prijatelji.

Ogrska deputacija v Petrogradu.

Povodom sedanjih slavnosti v Petrogradu je došlo v rusko prestolnico tudi mnogo zastopstev zunanjih mest, mej temi tudi deputacija Budimpešte. Sicer so menda že prej vedeli, da v Petrogradu ne bodo najprijaznejše sprejeti, in so se tudi v dotični seji mestnega zastopa izjavili proti udeležbi, toda na pritisk ministrskega predsednika Szella je šlo v Petrograd vendar le nekaj mož. No, tu so jih pa popolno prezrli, ker jim je bil že znan sklep budimpeštanskega mestnega zastopa. Mej poslanci, ki jih je vsprejel car, so prišli Madjari na vrsto še le za zastopstvi Belgrada in Sofije. Seveda oholi Madjar ne more prenesti takega poniževanja in sklenili so, da se sploh ne udeleže glavnega sprejema pri carju. No, Madjari se sploh ne morejo preveč čuditi nad takim postopanjem, kajti vedeti morajo, da so v Petrogradu do bro poučeni o dogodkih na Hrvatskem in da ne morejo z odprtimi rokami vsprejeti ljudi, ki provzročujejo toliko vnebovpijočih krivic rodnim bratom Hrvatom.

Novi nuncij na Dunaju.

Poročali smo že, da bo sedanji papežev nuncij na Dunaju monsr. Tagliani v prihodnjem konzistoriju imenovan za kardinala in se kot tak kmalu poda v Rim. Njegovim naslednikom na dunajskem mestu je določen monsr. Merry del Val, sedanji predsednik duhovniške akademije v Rimu. Novi nuncij je še mlad, rojen je v Londonu kot sin španskega poslanika 10 oktobra 1865, toda pri papežu kakor tudi pri celem kardinalskem zboru ima velik ugled. V letu 1897. je šel v Kanado kot apostolski delegat. Po smrti predsednika imenovane akademije monsr. Costracane degli Interminelli je bil del Val imenovan za to mesto.

Ex lex na Moravskem?

Pričenši z julijem preti na Moravskem zavladati takozvano ex lex stanje. V zadnjem zasedanju deželnega zbora se je namreč dovolil budgetni provizorij le do konca tekočega meseca. Ker pa v deželnem redu ni poskrbljeno s kako naredbo, kot je § 14, ki bi pooblašala deželni odbor za nadaljnje pobiranje deželnih davkov, preti nevarnost, da bo pobiranje davkov sploh onemogočeno. Z ozirom na to se vrše mej deželnim odbo-

rom in deželno vlado pogajanja, naj bi se sešel moravski deželni zbor še ta mesec k prav kratkemu zasedanju ter dovilil budgetni provizorij do konca leta. Načelno, kakor znano, vlada v tem mesecu ne namerava sklicati deželnih zborov.

Mej zavezniki.

Dunajski »Reichsposti« poročajo od strani, ki je v silno ozki dotiki z dvornimi krogi v Kvirinalu v Rimu, mej drugim sledeče: »V avstrijskem časopisu se čita opeptovano začudenje, da zunanji minister Morin ni imel radi zadnjih skandaloznih, sovražnih nastopov napram grofu Goluhovskemu nikakih drugih besed, kot znano zelo nežno obžalovanje. No, temu se ni čuditi, vsaj se tudi notranji minister Giolitti kaže silno apatičnega naprama dogodkom v vseh italijanskih mestih. Sicer se dopušča, da nastopa policija, da nemiri pred palačo di Venezia in pred avstrijskimi konzulati ne postanejo ljudsko-pravno nevarni, istotako pa dopušča, kakor njegovih ministrski tovariši, da uradno in poluradno časopise in nadalje vlija olja na ogenj. Gotovo pa je, da niti prvi niti drugi ne postopata tako le iz lastne iniciative in prepričanja, marveč da nastopata popolno v smislu nazorov, ki prevladujejo na najvišjem dvoru. Mladi kralj Emanuel je rad vojak in bi se kot tak menda že rad izkazal ob kaki ugodni priliki, v sled tega se ni čuditi, če se v dvornih krogih opeptovano čujejo kraljeve izjave o iredentistiških demonstracijah v Italiji, ki nikakor ne pričajo o nepristranosti mladega kralja. Dostavlja se pa lahko, da igra tu ženska politika veliko ulogo. Vsi ti dogodki so seveda prav malo ugodni za naše zvezne razmere. Italija škili vedno bolj proti severozahodu. Zanimivo je, da se tu splošno sodi, da se razmere prej nikakor ne zboljšajo, dokler Italija ne pride v posest Tridenta.« — V takih razmerah se pač ni čuditi, če zavzemajo protiaustrijske demonstracije vedno večje meje in da se kaže popolno brez moči vsak vladni nastop, četudi bi bil resen, ker imajo demonstrantje močno opore v najvišjih krogih.

Minuli terek so laški visokošolci prirejali velike demonstracije v Florenci. Moralo je posredovati vojaštvo, ki je razpršilo demonstrante, kateri pa so se zopet zbrali na drugi točki mesta, kar se je večkrat ponavljalo. Aretiranih je bilo 30 demonstrantov.

Tudi v Neapolju so bile ta dan velike iredentistične demonstracije, katerih se je udeležilo kakih 2000 visokošolcev. Redarstvo ni motilo tu protiaustrijskih demonstracij in sploh ničesar storilo, da se iste preprečijo.

V Rimu je v sled iredentističnih protiaustrijskih demonstracij, ki so se vršile te dni, izdan manifest, ki prepoveduje shajanja, sprevede in koncerte.

Iz brzojavk.

Olo muški nadškof dr. Kohn se poda, kakor je sedaj definitivno določeno, v petek, 6. t. m. v Rim in se pred prihodnjim praznikom ne povrne nazaj. — Hrvatski ban se je mudil včeraj v Budimpešti, kjer se je dogovarjal z vlado radi sestanka ogrske regnikolarne deputacije. Zvečer se je vrnil v Zagreb. — Nemški cesar obišče našega cesarja sredi meseca septembra. Mudil se bo dalj časa na lovu nadvojvode Friderika na Ogrskem. — Gališki deželni zbor se snide sredi septembra k štiridesanskemu zasedanju. Tedaj se baje snide tudi nižjeavstrijski deželni zbor. — Napad na srbsko kraljico? Francoski dvorni kuhar kralja Aleksandra se je ustrčil v belgrajskem konaku, ker je kraljica Draga prišla na sled, da jo je hotel zastrupiti. — Srb-ska skupščina se snide k izrednemu zasedanju dne 2. julija, k rednemu pa 1. oktobra. Zadnje volitve so trajale od 8. do 6. ure zvečer.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 4 junija.

— Resen opomin Slovincem v kočevskem okraju je poročilo, da se v Kočevju ustanovi tiskarna, ki bode ultranemška. Slovinci, ki se naselijo med Kočevarji, se v kratkem ponemčijo, ker je vse nemško v šoli, cerkvi in uradih, a moralne in gmotne podpore nimajo nobene. Zadnjič se je, da se Slovinci gospodarsko in politično organizirajo. Slovinci v kočevskem sodnem okraju so gospodarsko šibkejši od Nemcev. Nevarnost je, da ne pridejo v gospodarsko odvisnost od Nemcev. S tem zgube tudi narodno in politično samostanost. Ganite se vendar Slovinci od Kolpi in nad Čubranko! Ustanovite si posojilnico v Kostelu in Osilnici! Kaj dremljate v Dolenji vasi!? —

Goriški Slovinci za Hrvate. Tudi goriški Slovinci sklicujejo za dan 7. junija

manifestacijski shod ob 4. uri popoldne na dvorišče »Kmetijske zadruge« v Št. Petru pri Gorici. Politično društvo »Sloga« sklicuje namreč javen občni zbor, katerega se bodo mogli udeležiti tudi nedruštveniki. V oklicu je rečeno, da v tako važnem trenutku treba pozabiti na domači prepri. S tem je rečeno, da so vabljeni na shod rodoljubi brez razlike strank. Ali nedruštveniki oziroma vabljeni gostje, ki bi hoteli govoriti na shodu, se morajo oglasiti pri društvenem predsedništvu. Dnevni red shoda bo: 1. Dogodki na Hrvatskem; 2. Slovensko vseučilišče; 3. Srednje in ljudske šole v Gorici; 4. C. kr. kmetijska družba v Gorici. Značilno za goriške naprednjake je, da so klic vodilnega političnega društva goriških Slovencev, ki zastopa veliko večino naroda in ljudstva, po složnem nastopu prezrli in sklicujejo svoj shod v nedeljo ob 11. uri popoldne na vrtu pri Katarini v Gorici.

Deželnovladna policija pri delu. O tej zadevi piše »Slov. Narod«: V Ljubljani se je primeril slučaj, ki nam živo kaže, kako nasprotje je med besedami ministrskega predsednika Körberja in med dejanji deželnovladnih policijskih organov v Ljubljani. Ministerski predsednik pl. Körber je v parlamentu slovesno izjavil, da se zaradi izdajanja in razpošiljanja znanih hrvatskih oklicev proti nikomur ne postopa, deželnovladni policijski organi pa love z vno in vztrajnostjo gospoda Sirovatko, ki ga je hrvatska vlada obdoližila, da je dotične oklice razposlal. Sinoči je prišel na ljubljanski kolodvor odvetniški koncipijent v Celju g. dr. Pegan. Prišel je s svojo soprogo in nekaterimi znanci. Pri ti priliki je nekdo izmed spremeljevalcev dr. Pegana zaklical parkrat »Živila Hrvatska!« Slučajno je g. dr. Pegan jako podoben toli iskanemu Sirovatki. Razloček je le, da je dr. Pegan majhen, Sirovatka pa visok. Ta podobnost in klic »Živila Hrvatska!« sta policijske organe tako premotila, da so kar prijeli dr. Pegana in ga odgnali v stražnico. Deželnovladnemu policijskemu oficijalu Schweigerju in vladnemu detektivu Kosu se je menda že sanjalo, da dobita križce od hrvatskega bana, ker sta zasačila — Sirovatko. Seveda je ta radost samo malo časa trajala. Gospod dr. Pegan se je slučajno zamogel legitimirati, nakar so ga z raznimi izgovori izpustili — med tem pa je bil vlak že odšel. Protestiramo z ogorčenjem proti takemu postopanju deželnovladnih policijskih organov. Saj še na Hrvatskem ni dosti hujše kakor pri nas! Upamo, da si bo gospod dr. Pegan znal poiskati zadoščenja, upamo pa tudi, da se ta slučaj spravi na razgovor v državnem zboru s posebnim ozirom na zgoraj omenjeno izjavo ministrskega predsednika.

Promocija. G. Rudolf Andrejka pl. z Livnograda, c. kr. konceptni praktikant pri dež. vladi v Ljubljani, bo promoviran doktorjem prava dne 5. junija 1903 opoldne v slavnostni dvorani dunajskega vseučilišča.

Imenovanje. Min. predsednik kakor veditelj ministerstva za pravosodje je imenoval višjega pisarniškega predstojnika na trgovinskem in pomorskem sodišču, Karola Devetaka pisarniškim ravnateljem deželnega sodišča v Trstu. — Davčnim adjunktom je imenovalo dež. finančno ravnateljstvo za Štajarsko davčne praktikante gg. Anton Jargla, J. Staniča, Jozefa Tajnika in ognjičarja g. Ignacija Znidaršiča.

Izlet v Škofjo Loko. Slovensko trg. društvo priredi, kakor smo že poročali, v nedeljo dne 7. t. m. popoldanski izlet v Škofjo Loko. Pri tej priliki ogledali si bomo tamošnjo tovarno za volnene izdelke gospoda Krennerja. Po ogledu tovarne je sestanek v gostilni pri Guzelju, kjer bo tudi pevski zbor proizvajal nekaj pevskih točk. S tem je torej tudi za zabavo skrbjeno ter se nadejamo, da se g. g. člani izleta v obilnem številu udeleže. Vabljeni so tudi prijatelji društva. Odhod je z nedeljskim popoldanskim vlakom ki odhaja iz Ljubljane ob 1. uri 40 m. Gospode člane opozarjamo, da je zbirališče na južnem kolodvoru ob 1. uri 25 m. — Odbor.

Roparski napad v Vintgarju. Iz blejskega kota 3. junija. Ves blejski kot je razburjen v sled predrznega roparskega napada, ki se je izvršil na binkoštno nedeljo ob 1/2. uri popoldne v Vintgarju in kateri

nas nehoti spominja na glasovitega Ravnika, ki sedi v Gradiški. — Fr. Ropret iz Grada, podobarski pomočnik pri g. Vurniku v Radovljici, sprehajal se je ob navedenem času po Vintgarju, kar ga nenadoma z debelo gorjačo udari po obrazu neznani lopov, odtrga mu žepno uro in ga vrže v Radolno malo nad Šumom. Ropret ni izgubil zavesti. Plaval je po vodi in se hotel rešiti. Ko ropar vidi, da je Ropret še živ, začel ga je pobijati s kamenjem in ga je po izjavi c. kr. okrajnega zdravnika nevarno poškodoval. Slučajno pa je v tem groznem trenutku, ko se je Ropret boril v vodi za življenje, na kraj ropa prišel mladenič, katerega ime poročevalcu še ni znano. — Ko ga je ropar ugledal, je zbežal in Ropret je bil rešen gotove smrti. Vse je popraševalo, kdo je storilec, ali domačin ali kak ptuj človek, katerih sedaj mrgoli po Gorenjskem. Blejski orožniki so takoj polovili vse sumljive, na katere oestro oko postave vedno pazi. Imeli so izvanredno srečo. Med drugimi so prijeli tudi vulgo Olipovega iz Mevske v Gorjanski fari, kateri se je pri aretiranju neumno izgovarjal, da je ob času napada tam nekje blizu »šmarnice« trgal. Včeraj se mi je za gotovo poročalo, da ga je napadeni Fr. Ropret kot storilca agnosiral, da je tudi sam obstal zločin. — Zanimivo o mladeniču, ki je rešil življenje Fr. Ropretu, je dejstvo, da je v pretekli zimi isti mladenič rešil tudi cerkovnika na blejskem otoku gotove smrti, ko se je led vdrl pod njim. Je pač res angelj varih za nesrečne!

Časten občan. Iz Črnega Vrha nad Polh. Gradcem. Občinski odbor črnovrški je v svoji seji dne 1. junija izvolil častnim občanom gosp. Ivana Čebašek, sedanjega župnika na Trati.

Zahvala. Slavna posojilnica in hranilnica za Stari Trg in sosedstvo je za tukajšnjo šolsko knjižnico darovala znesek 50 kron. Ker je šolska knjižnica v resnici do brega in nežnim otroškim srcem primerne berila potrebna, knjižnica šolarska pa je — žal prav skromna, zato se slavni hranilnici in posojilnici podpisano vodstvo prav iskreno v imenu šolske dece zahvaljuje. — Jakob Zebre, šolski vodja in nadučitelj.

Slavna hrvatska tragedkinja gospa Matilda Teodorovičeva bo, hoče po slovenskih mestih, s svojim sinom Ljudevitom, bivala še tri mesece v naših pokrajinah. Povolnoma iz lastnega nagiba je »Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani« odmenila četrtinko čistega dohodka od vsacega deklamatorskega večera. In res nam je vročila iz Ljubljane — kjer je deklamovala s svojim sinom 23. majnika — 20 K, iz Kranja 6 K ter iz Loke 17 K. Udeležba je bila smertertje tako mlačna, da smo se — odkrito povemo — branili sprejeti odmenjenega si daru. Če je pa tragedkinja hratskega nam naroda zares veledušna, bodite rojaki — prosimo Vas — veledušni tudi Vi tako, da številne posečate njena in sinova na vrhuncu umetnosti stoječa deklamovanja.

Vlaga vogelnika za novo župno cerkev v Gradu na Bledu se vrši prihodnjo nedeljo ob 10. uri. Cerkevno opravilo izvrši presvetli gospod knezoškof sam.

Nove zvonove so dobili te dni na Rečici pri Bledu. Izvršil je krasne zvonove v splošno zadovoljnost livar Jos. Grossmayer v Wiltenu pri Inemostu. Posvetil jih bo na mestu presvetli gospod knezoškof v nedeljo popoldne.

Razpisana je učiteljska služba na dvorazredni ljudski šoli v Tomišlju. Prošnje do 20. junija na okrajni šolski svet ljubljanske okolice. — Na petrazrednici v Ribnici je do 25. t. m. razpisano eno mesto definitivnega učitelja. Prošnje vsprejema okr. šolski svet v Kočevju.

Promet na dolenskih železnica. V preteklem letu je bil promet na teh železnicah zopet tolikanj ugoden, da se bo povrnila deželnemu garancijskemu zakladu tudi za to leto znatna svota. Upravni svet je izrazil nado, da bo prihodnje leto deželi ves garancijski trošek povrnen iz prometnih dohodkov teh železnic.

Neurje. Iz Moravč, 3. jun. V ponedeljek 1. t. m. privlaili so se čez goro v našo dolino črni oblaki s hudim nalivom, z gromom, bliskom in tudi treskom. Proti tretji uri treščilo je v kozolec posestnika v Dvorjah št. 12 p. d. Kapa, ki je bil naenkrat ves v ognju. K sreči je bil kozolec prazen in ni bilo nevarnosti za druga poslopja. Sploh imamo skoraj vsak dan popoldne kratke nalive. Letina kaže do sedaj prav dobro in vse že težko pričakuje prvih pridelkov.

Za narodno veselico v Mariboru dne 7. t. m. v prospek družbe sv. Cirila in Metoda se vrše mnogovrstne priprave. Oglasilo se je tudi mnogo pevskih društev in pevcev, kateri se uljudno prosijo, da se snidejo točno ob pol 3. uri v »Narodnem domu« skupni vaji. — Zvečer priredi »Čitalnica« v veliki dvorani ples. Na mnogobrojno vdeležbo vabi še enkrat cenjeno občinstvo »Pripravljalni odbore«.

Sadjarila razstava v Prvačini se je otvorila preteklo nedeljo. Razstava črešenj in drugih zgodnjih pridelkov je pokazala lep napredek.

— **Stavke v Zagrebu.** V Zagrebu grozi nova stavka zidarjev. V Zagrebu so ustavili delo ključavničarji.

— **1200 delavcev odpustiti** hočejo v Lloydovem arsenalu v Trstu. 200 delavcev je že odpuščenih.

— **Roparska tolpa**, ki je oborožena strašila po spodnjem stajerskem in Kranjskem, je deloma že pod ključem. Nekaj zločincev so zasledili orožniki z Laškega na Sp. Stajerskem. Tudi ostalim zločincem so že na sledu.

— **Napad na cesti.** V nedeljo zvečer je v Svilih občina Medvode, čevljar Ivan Kalan pred Jerškovo gostilno z nožem napadel delavca v papirnici v Goričanah Frančiška Šusteršiča in ga od zadaj trikrat sunil v hrbet in mu prizadel težke telesne poškodbe. Kalan je potem zbežal, Šusteršiča pa so fantje prenesli domov.

— **Slaboumni pobegnil.** Leopold Pibernik, 40 let star, slaboumen, stanujoč v Trojani je dne 2. t. m. s svojo 4 leta staro hčerko pobegnil z doma in odšel menda proti Ljubljani.

Ljubljanske novice.

Pri turnarski slavnosti nastopi pri javni telovadbi 16 realcev! Ti fantiči smejo biti zunaj doma do 11. ali 12. ure po noči; dočim se je slovenskim dijakom telovadba zunaj šole prepovedala in se jim je naročilo, da morajo biti točno ob 9. uri doma. Nemški dijaki smejo nositi plavice, slovenskim se pa prepoveduje »jedes Abzeichen«. To je res čudna dvojna mera in treba bo storiti korake, da se bo na tukajšnji realki slovenskim in nemškim dijakom merilo z jednako mero.

Umrlo je soproga železniškega uradnika gospa Elza Schmalz rojena Dressler.

25letnico tiskarstva obhaja danes prvi strojnik »Katoliške tiskarne« gospod Ivan Ciber.

Prstan med smetmi. Umirovljenega stotnika soproga Z. S. je izgubila doma zlat prstan, katerega je imela v papirju zavitega. Prstan je prišel med smetmi in se je s smetmi vred odpeljal na smetišče v Trnovem, kjer so ga sicer že iskali, pa ga niso našli. Na prstanu je bil vrezan datum 30/5 1894. in črki S. R.

Tatvina pri Bernatoviču. Trgovcu Oroslavu Bernatoviču na Mestnem trgu štev. 5. je neka prodajalka pokradla več obleke. Ko so preiskali njen kovčeg, so našli ukradeno blago v njem.

V blaznico odpeljali so danes jutraj v Feldhof baronico Schmidburg iz Ljubljane. Polaganje tlaka v Kopitarjevih ulicah se izvršuje ob obeh straneh.

Odstranjeni kioski. Železni kioski, ki so bili že zarjavili in kazili ulice, so se odstranili. Zdaj stoji le še eden pred gledališčem.

Zviti šivilji. Šivilji A. B. in A. P. sta izvalili od agentov I. Mauserja in I. Černice dva šivalna stroja, katera sta potem tukaj zastavili in z denarjem pobegnili.

Okradeni profesor. V Lsnikovi gostilni je bila Mahrovemu profesorju Ljudevitu Luibu ukradena iz suknje, katero je bil obesil v gostilni na kljuko, denarnica, v kateri je imel bankovec za 10 kron in za nekoliko toliko drobnega denarja.

Delo ponočnjakov. V Studentovskih ulicah in na sv. Petra cesti so danes ponoči mladi ponočnjaki prevračali stopnice in potrgali gostilniška znamenja.

Prijeta tatvica. Valentinu Mraku, gostilničarju na Marija Terezije cesti štev. 16, je bila pred kakimi štirinajstimi dnevi ukradena zlata ženska ura z zlato verižico. Tatvine sumljiva je bila dekla Ana Eržen iz Kokre, ki je takrat pri Mraku služila in je brez odpovedi in skrivaj pobegnila iz službe. Včeraj je bila Ana Eržen v Ljubljani zasedena in aretirana. Ukradena zlata ura in verižica se nista dobili pri njej, pač pa sta se dobili dve srajci, kateri je ukradla svoji prejšnji gospodinjji Ivani Podkrajškovi na sv. Petra cesti štev. 8. Nadalje so našli pri njej tri bluze, dve kiki, eno srajco in en predpasnik, kar je vse vzela Mariji Radičevi, stanujoči pri Podkrajškovi na sv. Petra cesti št. 18. Tudi je odnesla branjevki Mariji Sotolinovi na Starem trgu za 2 K 70 h krešen in uradnikovi ženi Mariji Koželj 2K in en srebrn obroček. Policija je prijeto tatvico izročila deželni sodnji.

Nesreča na kolodvoru. Rihard Mihelčič iz Zagorja je včeraj na južnem kolodvoru, ko je izstopil iz vlaka, spodrsnil in padel na tla ter se na glavi in na rokah precej pobil.

»Bratno društvo v Vodmatu« naznanja svojim članom, da se društvo vdeležiti izleta »Slov. kršč. socialne zveze« v nedeljo dne 7. t. m. na Šmarno Goro. Pri ljudski veselici sodeloval bo društveni mešani pevski in tamburaški zbor bralnega društva. Zbirališče članov v društvenih prostorih točno ob 6. uri zjutraj. K mnogo-brojni udeležbi uljudno vabi odbor.

Dočodki na Hrvaškem.

Iz Zagreba se poroča, da je bila aretirana urednica »Obzora« gospa Jurč, znana pod imenom »Zagorka«. Stala je baše na delu dam, ki so pozdravile slovenske učitelje o binokostnih praznikih na južn. kolodvoru.

Po aretaciji urednika Pasarića in Heimerla je gospa Jurč vodila uredništvo. »Obzor« sedaj skoro gotovo ne bo mogel izhajati, ker je vse uredništvo pod ključem.

Z Dunaja pa poročajo, da je bil tamkaj aretiran pisatelj Marjanović, katerega se obdolžuje, da je po Hrvatskem razširjeval revolucionarne proglose. Ako je to res, potem kaže to, v kakši zvezi so avstrijske oblasti z banom Hedervaryjem.

V Zlataru so polni zapor. Nezačudenjstvo je z vsakim dnevom večje. Kljub sili vojaštva noče narod popustiti od svojih borb. V občini Mače, pol ure od Zlatara, je došlo do boja mej orožniki in kmeti. Kmetje so se navali na občinski dom in zvezali poznanegega mažarona, predsednika vseh občinskih beležnikov na Hrvatskem in ljubimca velikega župana Rubida Zichyja, Ivo Brajdića. Kmetje so Brajdića v plačilo za njegovo nasilnost pri zadnjih velitvah, zaprli v svinjak. Kmetje so to storili v času, ko sta iz Zlatara odšla dva eskadrona ulancev v Zabok na kolodvor, kjer so hoteli kmetje s silo demolirati kolodvor. Ti ulanci so še isti večer morali ostaviti Zabok in hiteti dalje v Zagreb. V Zaboku so vojniki pešci.

Poleg Zlatara v Martinčici so kmetje nekemu mažaronu Simahu zapalili po noči hišo v vinogradu in razsekali vinograd, ker so kmetje doznali, da je ta mažaron izdal neke kmete, ki so se hrabro borili proti tiraniji grofa Hedervaryja.

Na postaji v Bedekovini je načelnik postaje koreniti Mažar, ki ne zna niti besedice nemški, a še manj hrvaški, tako da on ne razume kmetov, kmetje pa ne njega. Ko se je ta mož po noči iz Orehovice vozil domov, so kmetje njegov voz v gradu bombardirali s kamenjem. Ne ve se, ali je načelnik ranjen ali ne, ker se ga nikjer ne vidi.

Občinski odborniki v Zlataru in okolici ne pridejo k občinskim sejam. Oblasti jim groze, da jih bodo kaznovale z velikimi globami. Ko je te dni občinski beležnik Ilija Knežević šel na komisijo, so ga kmetje nenadoma napadli in nabili.

Kakor smo že poročali, oblast silno pazi na vse opozicijske, posebno na bivšega predsednika stranke prava barona Juraja Rukavina. Pri veleposestnikih pl. Pissačiču, Juriju Zeraviču in Janku Golubu je bila že drugi hišna preiskava in orožništvo ima nalog dobro paziti, kod hodijo in kaj govore ti opozicijski. Okolu in okolu njihovih domov mrgoli orožništva in detektivov.

V Gospiću je razpuščen občinski svet in imenovan komisar.

V upravništvu »Obzora« v Zagrebu je bila zopet hišna preiskava. »Obzor« je zaplenjen.

V Kotoru je bila velika manifestacija za Hrvatsko. V Nabrežini priredijo socialni demokracije v nedeljo velik protestni shod radi madjarskega nasilja na Hrvatskem.

Ban Hedervary se mudi v Budimpešti. V Petrinjcu poleg Varaždina je došlo 31. maja do nemirov. Razdraženi na rod je razbil vsa okna na stanovanju občinskega beležnika Sieglja ter mažaronu židu Polaku. Ta vest je radi tega tako kasno prispela, ker je nismo mogli dobiti niti potom pisma, niti brzojava ampak po posebnem selu.

V Varaždinu je dne 1. t. m. došlo zopet do demonstracij. Prevodnja Gasparivoč kot policijski komisar v Varaždinu je zabranil narodu pevati »Liepo našo domovino«. Na to predznanost je narod reagiral s silo in razbil vsa okna na stanovanju tega mažaronskega sluga. Bati se je nadaljnjih nemirov.

Pišejo nam iz Zagreba: Kako doznajemo iz najpouzdanijeg izvora, krive vesti o masi obješenih i ustreljenih u Hrvatskoj širili su sami organi vlade krivotvoriv na depešama imena oporbenih vodja i pouzdanika. Najbolji dokaz tomu jest taj, što tečajem dvaju mjeseca nije iz Hrvatske puštana ni jedna istinita viest o demonstracijama i buni, dok su se one neistinite viesti slobodno odpravljale direktno iz kojega bilo mjesta. Uzrok, s kojega je vlada to činila, leži u tome, što su vanjske novine više vjerovalle izvještajima opozicije, nego li krivim viestima iz vladinih krugova. Da diskreditiraju te oporbene izvore, bacile bombu u svet — ali, kako se čini, cilja ne postignuše. Istinito se pleni, lažni se slobodno širi. Naravno, nepošteno biće izmislja sve, da se obrani, nijedno sredstvo nije mu odvratno. Ali, ali! Na laži podignuto mora se srušiti.

Iz Siaka se poroča, da so kmetje v noči od 2. na 3. junija podrli veliko število železniških čuvajnic. Vsi ograki grbi in napisi so razbiti. Orožništvo je prišlo prepozno.

Slovenskih gostov v Zagrebu je bilo o binokostnih praznikih 35. Ko so se Slovenci ob 12. uri po noči v hotelu »Imperial« vlegli k počitku, je šef policije dr. Mihelič pozval k sebi Slovence g. Vekoslava Kecelja, ki je moral vsitati in iti na policijo, kjer mu je dr. Mihelič rekel, da je najbolje, da gospoda ostavi Zagreb.

Mažare po Zagrebu pozdravlja občinstvo s klici »K u š Mažari!« Noben Mažar si ne upa ziniti.

Pri binokostnih demonstracijah je bilo fjakerskemu slugi Ljudoviku Filipčiču osekano desno uho. Filipčič so odvedli v zapor namesto v bolnico.

V Zagrebu je bilo te dni pet mažarskih poslancev iz Budimpešte. Trije so se zbili dogodkov v Zagrebu in so se vrnili domov.

Dva dni prej, predno se snide hrvaški sabor, se snidejo hrvaški opozicijski zastopniki, da se dogovore glede parlamentarne akcije. Njihova izjava pravi, da se bodo skazali vrednim narodnega zaupanja.

Radi veleizdaje so toženi v Dalmaciji (!) Valentin Svetozar in Ivan Perković, ker so pri prvem našli pri hišni preiskavi orožje, drugi je pa baše nalepljal znane oklice proti banu!

Vse denarne pošiljatve za uboge žrtve naj se ne pošiljajo v Hrvatsko, ampak na državnega poslanca gospoda Jurija Biankinija, Zader, Dalmacija.

Na Sušaku so bili 2. junija veliki nemiri. Gimnazijski profesor dr. Suknyč je bil na ulici natepen, ker je pomagal dvornemu svetniku baronu Suajču dobiti pisce nekega anonimnega pisma. Na drog nake plinove svetilke so na Sušaku obesili banovo sliko.

Z Reke se poroča, da sta bila župnik Babič iz Grodnika in njegov kaplan aretirana, češ, da sta bujskala k nemirov. Radi zopetnih nemirov v Zagrebu se je bati, da tudi po deželi nemiri ne narastejo. Častniki, ki so bili na dopustu, so poklicani nazaj k svojim polkom.

Književnost in umetnost.

* **Prava nevesta Kristusova**, spisal sv. Alfonz Marija Ljvori, predstavil po izvirniku P. Alfonz Furlan. Po tej knjigi mnogi popravejuje, predstavljavec bi prav rad ustregel, če bi našel založnika. Ako bi kdo hotel založiti imenovano knjgo, naj se obrne do predstavljavca z. pošta Brežice na Stajerskem.

* **Ljetopis Društva hrvatskih književnika v Zagrebu** za godine 1900 do 1903. Vsebina tega. XLIII. + 100 strani velike četrtinke broječega dela, ki ga je uredil in izdal društveni odbor in natisnila »Dioničarska tiskarna« v Zagrebu. Je naslednja: Ivan vitez Trnski, prvi predsjednik društva hrv. književnika (slika). Uvod. I. Dio: 1. Ljetopis društva hrv. književnika. 2. I. do VII. 3. Pravila društva. 4. Izvadak iz »Poslovnika«. 5. Pravilnik. 6. Društvena uprava. 7. Članovi. 8. Izvadak iz pravila »Vesne«. 9. Uprava »Vesne«. II. Dio: 1. Proslava četristogodišnjice hrvatske umjetne književnosti u Zagrebu. 2. Uvod. 3. Marko Marulić (slika). 4. Raspored svečanoj proslavi. 5. Marko Marulić i njegova doba. Govor M. gra. Frana Bulića na svečanoj sjednici od 13. studenoga 1901. (sa slikom rodne kuće Marka Marulića). 6. U oči proslave. Predstava Lisinskove opere »Porin« u hrv. zem. kazalištu. Prijateljski sastanak u maloj dvorani »Kola«. Svečana misa u prvostolnoj crkvi. Svečana sjednica u dvorani »Hrvatskog Sokola«. 7. Pozdravni govor podpr. društva hrv. knj. Vladimira Mažuranića i poruka predsjed. društva hrv. knj. Ivana viteza Trnskoga. 8. Govor Ljubomira Babića Gjalškoga, podpredsjednika društva hrv. knj. 9. Pozdravni govor Vicka Mihčea, načelnika grada Spljeta. 10. Iz »Suzane« Marka Marulića. 11. Franu Natalisu Marka Marulića elegija o smrti brata si Valerija. Latinski. Prevod od Ivana Trnskoga. 12. O Marku Maruliću s karakteristikom hrvatskog pjesništva prije i poslije njega. Čtao akademik prof. Ivan Mihčević. 13. Uspomeni Marka Marulića. Pozorišna prikaza u tri dijela. Sastavio Fr. Marković. 14. Proslava slavi 400 godišnjice hrv. umj. knj. Spjevao Ivan vitez Trnski. 15. O četiristogodišnjici. Kantata. Spjevao F. Z. Miler. Uglazbio Ivan pl. Lajo. 16. Svečana predstava u hrv. kazalištu. 17. Pohod na Mirogov. 18. Preradovićev nadgrobni spomenik (slika). 19. Komers u Imperialu. 20. Izvanredna glavna skupština »Društva hrv. knj.«: a) O potrebi ustrojstva pripomoćne štedovne i predumovne zadruge i mirovin-skeg zavoda u društvu hrv. knj. Predavao Milan Grlović. b) Predlog o pučkim knjižnicama. Predavao Josip Kirin. c) O javnim predavanjima i tečajevima za analfabete. Predavao dr. Velimir Dežel. d) O nakladnim prilikama hrv. književnika. Predavao

dr. Milivoj Dežman. 21. Spomen-ploča Augustu Senoi (slika). 22. Svečano otkriće spomen ploče A. Senoi. 23. Spomenik Petra Preradovića u Zagrebu (slika). 24. Banket u glazbenom zavodu. 25. Spomenik Andriji Kačču u Zagrebu (slika). 26. Brzojavi i pisma, stigla k slavi.

Izpred sudišča.

Izpred porotnega sudišča.

Detomor. Dekla Frančiška Rak je služila pri Podobnikovih v Trzinu. Imela je ljubavno razmerje z nekim rudokopom, katerega nasledki niso izostali. Kakor obdolženka pravi, je sama ležala v noči 2. aprila t. l. v podstrešni sobi, ko so jo napadle porodne težave. Kmalu na to je povila zdravega otroka moškega spola in ga položila k sebi v posteljo. Misli, kako da bode otroka preživela, kakor okolščina, da je nezakonski oče jel tajiti, da je otrok njegov. dovedlo jo je do trdnega sklepa, da otroka umori. Preje pa je še novorojenčka sama krstila — potem ga je pa tiščala z obema rokama toliko časa za vrat, da je bil mrtev. Ker je bil otrok krščen, hotela ga je zakopati v blagoslovljeni zemlji, zato ga je zavila v predpasnik in zaklenila v svoj kovčeg, da bi ga zamogla o priliki nesti na ihansko pokopališče. Cela zadeva je bila tajna ostala in to tem bolj, ker je znala Frančiška Rak svoj blagoslovljeni stan prikrivati in le neka naključja jo je izdala. Dva dni po tem dogodku je namreč štela njena gospodinja svoj denar in zdelo se ji je, da ji manjka bankovec za 10 K. Jela je sumiti dekle, ker se ji ni zdela poštena, da je morebiti ona ta denar vzela in to tem bolj, ker je ta zadnji čas ključ od svojega kovčega vedno pri sebi nosila. V odsotnosti dekla je ključavničar kovčeg odprl in tu se je našel v obče zažudenje mrtvi novorojenček, pa tudi nekaj drugih gospodinj je preje pokradenih reči; tudi te tatvine obdolženka ne taji. Porotniki so detomorko Frančiško Rak, akoravno je svoj zločin priznala, s 7 proti 5 glasovom za nekrivo spoznali, in sodni dvor jo je le zaradi prestopka tatvine na 1 mesec strogega zapora obsodil.

Zahtg. Dne 22. svečana t. l. pogorel je v Polhovem gradu s slamo krit in vezani kozolec posestnika in krčmarja Matevža Gerjola; kozolec ni bil zavarovan, povzročena škoda znaša 295 K 20 v., ker je pogorelo tudi nekaj sena, šloke in prekelj. Takoj se je obrnil sum na Štefana Pečana, kajžarja sina v Polhovem gradu, kajti bil je vedno v nasprotju z Gerjolom, tako da mu je ta rekel, da mu je najljubše, če ne pride več v njegovo gostilno. Na te besede je Pečan odšel. in kakor sta izpovedali priči Janez in Liza Završan, je ta zagrozil z besedami: »Zdaj je pa že dosti, jaz ti bom že zakuril!«, in res so Završanovi čez kake dobre četrt ure videli, da Gerjolov kozolec gori. Ker je obdolženec udal gasilnega društva, prišel je tudi on na pogorišče, in kakor Marija Gerjol sama pripoveduje, je rekla Pečanu, naj gre z njenega sveta, da on ne bode gasil, na kar ji je odgovoril: »Tiho bodi Micka, ti mene dolžiš, da sem jaz zažgal.« Tudi Matevž Gerjol mu je ukazal, da naj se odstrani, kar pa ta ni hotel storiti. Ker ga je Marija Gerjol le vedno stran podila, ji je rekel: »Če nimaš zadosti, ti bom pa še bajto zažgal.« Oročniku, ki ga je na licu mesta aretiraj, je nevrpašen rekel: »Bode pa mati pričala, da sem doma rožni venec molil« — kar pa ni bilo res. Vse to pa ni moglo porotnikov prepričati o krivdi obdolženca, kajti z a n i k a l i s o edino jim stavljeno vprašanje z 11 proti 1 glasu, nakar ga je sodišče od zatožbe oprostilo.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Velik požar v Neapolju. V poslopju zastavljalnice v Neapolju je nastal požar. Na gašenju so sodelovali gasilci, vojniki in oblasti. Zaloga dragotin je uničena. Trud je bil obrnjen v to, da se požar ne razširi na državni arhiv. Pri gašenju je ponesrečilo pet gasilcev: dva sta težko, trije pa lahko ranjeni. Požar v zastavljalnici je sicer lokaliziran, ali razsaja dalje z veliko silo. Nanski samostan in bližnje hiše so se morale izprazniti in so se pri tem godili strašni prizori. Eden poškodovanih gasilcev je umrl. Stanje dveh drugih je zelo resno. Marki Sarmiento je zašel med dve brizgalki in je bil ubit na grozen način. Kakor cenijo listi, znaša škoda 11 milijonov lir. — Strela v cerkvi. Mnogo nedeljo popoldne je navstala nad vasjo Altdorf na Moravskem grozna nevihta. Vsa šolska mladina je bila ob istem času zbrana v cerkvi na izpraševanju iz veronauka. Strela je ubila eno deklico, šest jih je pa poškodovala. Poškodovana sta tudi streha in notranost cerkve. Prejšnjega dne pa je strela ubila v Prasklivu dva delavca, ki sta delala na gradnji nekega novega skednja. — Bomba v kavarni. Neznani storilci so v kavarno »Makedonija« v Sofiji vrgli bombo, ki se pa ni razpočila. Nekaj Turkov

je tako bežalo, da so skočili skozi steklena vrata in se nevarno ranili. — Kuhar kralja Aleksandra se je ustrelil. Bil je v zvezi z nekim atentatom na kraljico Drago, katero je poskušal zastrupiti. — Z bajoneto okoližnikla sta nekemu kmetu v Tridenču dva pijana vojaka. V mestu je radi tega mnogo razburjenja. Čin blaznega. V Strebersdorfu na Nižje-Avstrijskem je večer popoldne nenadoma zblaznil neki pekovski pomočnik. Poklicanega zdravnika dr. Nekoviča je blazni takoj ob dehodu s teškim klavirjem tako silno udaril po glavi, da se je zgrudil smrtno nevarno ranjen. Umirajočega so prinesli v stanovanje. — Svetovaelavskaa. Danes se bo baje definitivno odločilo, jeli še kaj nade na rešitev tega zavoda. — Obesil se je v Lvovu nadsprednik Kaminski, ker je bil na sumu, da je v zvezi s tremi drugimi spravedniki izvršil na železnici večjo tatvino. — Utonil je včeraj pri kopanju v Osoj. jezeru pri Beljaku brivec Murica. — Samomor starokatoliškega župnika. V zaporu v Mannheimu se je predvčeršnjim obesil radi mnogih nenravnostnih deliktov obtoženi starokatoliški duhovnik Bauer. — Pet zabojev dinamita ukradli so v neki baraki pri Goldovi v Svisci neznani uzmoviči. Sumi se, da so ga dobili v roke anarhisti. — Stolp se podr. Vled požara v posojilnici v Neapolju se je podr mal stolp bližnje cerkve na poleg stoječo hišo. Cerkev sicer ni poškodovana. — Velika tatvina na pošti. Poštni voznik Niczna v Budimpešti je pobegnul s poštanim vozom, v katerem je bilo vrednosti za 4 do 500.000 K. Poštni voz so nocoj zasledili v Rakosfalvi.

Jubilejne slavnosti v Petrogradu. Dne 29. maja prikazalo se je mesto Petrograd v velikanskem svojem sijaju, praznujoč 200 letnico svojega obstanka. Vse ulice bile so krasno okinčane in vse priredbe napravile so na opazovalca vtis, kakor da bi se bilo mesto kar čez noč spremenilo v velikanski krasen vrt. Posebno bogato je bil okrašen glavni trg, na katerem je bil postavljen oder, ki je vzprejel nase nad 2000 oseb. Od Nikolajevga mosta pa do Peter Paulove trdnjave, so bile razvrščene vojne ladje v polni paradi. Grom topov je naznanjal pričetek jubilejskih slavnosti. Ko so se pripeljali na krasno ozaljšanih vojnih ladjah gostje in duhovščina do Petrov Paulove trdnjave, na kateri so postavili Petru Velikemu, ustaoovitelju Petrograda, krasen in dragocen spominek, začeli so grometi topovi iz vseh vojnih ladij in s trdnjav. Glavni spreved pomikal se je proti katedrali od carjeve zimske palače. Spreveda se je udeležila duhovščina v bogatih ornatih in mnogo vojaštva. V katedralo prišla je tudi carska dvojica, kjer so jo pričakovali razni dostojanstveniki ter zastopniki tujih držav, kakor tudi zastopniki raznih mest s celega sveta. Po dovršeni cerkveni slavnosti podali so se vsi k spomeniku Petra Velikega, kjer se je zapela zahvalna pesem. Ptem je vojaštvo defiliralo pred carsko dvojico in ko je ista odhajala, ter se podala v zimsko palačo, pozdravljala jo je neštevilna množica z urnebesnimi hurakli. V sredo je priredilo mesto Petrograd sijajen banket, katerega se udeležilo nad 1200 oseb. Med gosti bil je tudi minister Pleva, mnogo visokih dostojanstvenikov in vsi zastopniki vnanjih mest. V imenu pariškega mesta je napival Deville, v imenu berlinskega pa Kirschner.

Upor v zboljševalnem zavodu. V Rotuli na Westfalskem je v samostanu sv. Martina zboljševalni zavod zanemarjene mladine. Nedavno so se pa zanemarjeni lotili bratov, ki vodijo zboljševalni zavod za mladino. Starejši korigendi so z vilami in lopatami napadli brate in jih več smrtno varno ranili. Oročnikom se je šele posrečilo narediti mir. Sest nepridipravov odvedli so v zapor.

Prodani otroci. Policija v Hamburgu je prišla na sled kupčiji z otroci. Neka Elizabeta Wiese je od ubogih služkinj proti plačilu 100 do 200 mark sprejemala otroke v rejo. Otročiče oddala je na kmetu na rejo in je plačala za prvi mesec 20 mark, a nadalje se ni brigala zanje. Policija je tudi dognala, da je otročiče tudi prodajala na Angleško in v Ameriko.

Čudna bolezen daje mnogo opraviti zdravnikom v Krakovu. Novi boleznj ne morejo najti vzroka in značaja, kar vzbuja vznemirjenje, ker se slučajni te boleznj množijo. Očesne obrvi in obraz zateko, pojavi se tudi močna mrzlica. Človeka bole členki in mozek. Smrti boleznj ni še prouzročila. Prvotno se je mislilo, da provzročajo bolezen trihine ali bacili v vodi. Preiskovalni urad v Krakovu pa temu oporeka. Zdravniki si o vzroku boleznj tudi zama belijo glave. Gališki listi tožijo, da se zdravstvene oblasti premalo zanimajo za pojave te boleznj.

Preveč učiteljic imajo na Češkem. Tam imajo 26 učiteljic, t. j. 14 čeških, 12 nemških, 17 za učitelj, 9 za učiteljice. V zadnjem šolskem letu je bilo vseh gojencev na učiteljicah 3382, in sicer med njimi

1082 ali 32 odstotkov deklet. Nekatere učiteljice čakajo eno leto in še več časa na službo.

Dunajski antisemitje in jubilej mesta Petrograd. V dunajski občinski seji je rekel dr. Luenger glede omenjenega 200-letnega jubileja, da je Avstrija v prijaznih razmerah z Rusijo in ste obe državi z združenimi močmi prestali naporne boje. Občinski svet se je odločil potem z vsemi proti enemu glasu (socialnodemokratskemu), da Dunaj z veseljem sprejema povabilo k slavnostim in da obžaluje, da mora svojo udeležbo omejit na to, da bo čestital Petrogradu in mu želel nadaljnjega razcveta.

Na smrtni postelji zgorela. VKesmarku na Ogrskem je ležala 76letna Pavla Maty na smrtni postelji. Zelela je še enkrat videti svojega sina, katerega je poklicala brzojavnim potom k sebi. Ko se je imel pripeljati, poslala mu je bolnica svojo postrežnico na kolodvor. Med tem je pa bolnica zadremala. Mačka je prevrnila pri postelji gorečo petrolejno svetilko, in postelja se je užgala. Ko je prišel sin domov, našel je v postelji vso ožgano mater mrtvo.

Nevarno sredstvo proti hripavosti. Proti hripavosti se uporablja tudi akonit. Slavna pariška umetnica Calve je tudi z akonitom hotela odpraviti hripavost; toda vzela je preveliko dozo akonita in se zastupila. Zdravniki so jo komaj s protistrupom rešili smrti.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 4. junija. Čuje se, da v drugi polovici meseca septembra cesar Viljem obišče avstrijski dvor.

Dunaj, 4. junija. (C. B.) Avstrijska kvotna deputacija je s sedmimi proti 6 glasovom sprejela predlog Zedwitzev, naj se sedanje kvotno razmerje podaljša za eno leto, namreč od 1. julija letos do 30. junija 1904. Resolucija grofa Schönborna glede obranitve skupnih naprav, posebno armade, je obveljala soglasno.

Dunaj, 4. junija. Rihard Eger, sin dvornega svetnika Eger, generalnega ravnatelja južne železnice, je umrl v Benetkah. O binkošti se je zaročil.

Dunaj, 4. junija. Vest, da je Marjanovič aretiran, ni resnična. Marjanovič je Avstrijec in se ga ne more izročiti mažarskim oblastim. O aretaciji urednice „Obzora“ Jurič poročajo tukajšnji listi.

Gorica, 4. junija. Slovenska drama triumfira. Igra „Otelo“ je dosegla velik uspeh. Danilu so izročili velikanski venec z napisom „Goriški Slovenci slovenski drami“. Damam-igralkam poklonili cvetje; danes 3 predstava „Huzarji“.

Zagreb, 4. junija. Urednica „Obzora“ Jurič je bila aretirana, a je že puščena na svobodo.

Praga, 4. junija. V Hrudimu je bila danes sodnijska obravnava proti nekemu uredniku, ki je poslancu Klefaču očital čudne zveze s trgovskim ministerstvom. Urednik je bil oproščen, ker se mu je dokaz resnice posrečil.

Praga, 4. junija. Izvrševalni odbor Mladočehov je imel včeraj sejo, v kateri so bili ostri govori proti vladi. Gotovo je, da Mladočehi prično z obstrukcijo, ako vlada ne ugodi njihovim željam.

Rim, 4. junija. Kralj Viktor Emanuel odpotuje mej 2. in 5. julijem na Francosko in Angleško. V Parizu ostane tri dni. Deluje se na zvezo Angleške, Italije in Francoske. To zvezo bi proti Nemčiji in Avstriji podpirala Rusija.

Rim, 4. junija. V gledališču v Ferrari je bila avstrijska zastava mej velikanskim odobravanjem občinstva raztrgana.

Rim, 4. junija. Po raznih mestih v Italiji so se včeraj ponovile protiaustrijske demonstracije. Zborovanja in obhodi so prepovedani. Trije poslanci so naznanili interpelacije na ministra zunanjih stvari radi postopanja oblasti z dijaki. Društvo „Dante Alighieri“ naznanja protestno akcijo radi dogodkov v Inomostu.

Neapolj, 4. junija. Četrta albanska kongres se bo tu vršil od 14. do 17. junija. Ustanovila se bo ob tej priliki albanska liga.

Berolin, 4. junija. V Mannheimu se je vršila tajna konferenca anarhistov.

Bruselj, 4. junija. Giron je došel sem. Dobil je tu neko službo.

Belgrad, 4. junija. Iz Vranje poročajo, da so se na turški meji mej vojaštvom pojavile koze. Srbska vlada je storila vse korake, da se epidemija ne zaneše v deželo.

London, 4. junija. Parnik „Arequipa“ se je, kakor poročajo iz Valparaiso, v zadnjem viharju potopil. Skoro vsi, ki so bili na parniku, so našli smrt v valovih. Angleška ladija „Fogledale“ se je tudi ponesrečila na morju. 12 oseb je utonilo.

New-York, 4. junija. Z Dunaja pobeglemu židovskemu advokatu Zimmerju je oblast zabranila izkrcanje. Njegov protest je ostal brezuspešen. Vrniti se bo moral v Liverpool, kjer ga Angleška odda avstrijskim oblastim.

Umrli so:

27. maja Andrej Mejač, posestnik, 72 let, Karkovske ulice 14. Oedema pulmonum.
28. maja Josip Torelli, društvenega sluga sin, 2 mes., Vegove ulice 5, življenska slabost. — Fran Novak, posestnikov sin, 8 mes., Gradaške ulice 4, Catarrh. gastro. intest.
29. maja Sabica Globočnik, sprevednikova hči, 11 mes., sv. Petra cesta 52, Bronchitis capill. — Ursula Fabian, meščanova žena, 38 let, Bleweisova cesta 11, ostarelost.
30. maja Marija Mlakar, sprevednikova žena, 38 let, Jenkove ulice 20, Neoplasma int. Paralysis cordis. — Fran Kunej, delavčev sin, 8 mes., Mestni trg 3, Bronchitis capill.
1. junija Friderik Treo, dijak, 15 let, Marije Terrezije cesta 11, škrlatica, razkrojenje krvi.
2. junija Marija Jerneje, delavka, 36 let, Holzapljeva cesta 11, jetika in otrpjenje pluć.

V hiralnici:

28. maja Jakob Japelj, blapec, 62 let, vsled raka na jeziku. — Marija Cotman, gostija, 90 let, ostarelost in otrpjenje srca.
1. junija Jera Ster delavka, 35 let, vsled raka.
2. junija Ivan Mische, delavec, 42 let, jetika. — Ivan Bric, blapec, 29 let, Dementia praec; kronični črevesni katar.

V bolnišnici:

25. maja Marija Sterniša, dinarica, 73 let, Phlegmone trachit dex. Sepsis chron. Marasmus.
28. maja Valentin Stern, čevljar, 49 let, jetika.
29. maja Matevž Jauhar, gostač, 72 let, Pleur. Paralysis cordis. — Ivan Lavrač, delavec, 20 let, Peritonitis perforativa.
30. maja Franja Prelogar, kuharica, 40 let, Ulcera intest. Catarrh. intest. chron.

„SLOVENEČ“

se prodaja
doslej v naslednjih ljubljanskih tobakarnah:

Blaž N., Dunajska cesta 12.
Brus Maks, Pred škofijo 12
Dolenc Helena, Južni kolodvor.
Kališ Alojzij, Jurčičev trg 2
Sušnik Josipina, Rimska cesta 24.
Tonich Ivana, Florijanske ulice 1.
Vrhove Ivan, Sv. Petra cesta 52

Žitne cene

dné 3. junija 1903.
(Termin.)

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za oktober K 7.59 do 7.58
Rž za oktober » 6.57 » 6.58
Oves za oktober » 5.46 » 5.48
Koruz za julij » 6.34 » 6.36
» za avgust » 6.40 » 6.41

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaska K 7.85 do 8.40
Rž južne železnice » 7.80 » 8.15
Rž » 6.90 » 7.10
Ječmen » 6.40 » 7.25
» ob Tisi » — » —
Koruz ogrska » 6.65 » 6.80
Činkvant » 7.40 » 7.95
Oves srednji » 6.15 » 6.30
Fizol » 6.75 » 14.25

Nov živinski semenj v Il. Bistrici

vršil se bo dne 8. junija t. l.

Dovoljena sta dva nova semnja, ki se bosta vršila vsako leto in sicer I. prvi ponedeljek meseca junija, II. prvi ponedeljek po Malem Šmaru.

Županstvo Il. Bistrica na Notranjskem.

Meteorologično poročilo.
Višina nad morjem 306.2 m. srednji zračni tlak 746.0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
3. 9. zveč.	731.0	18.6	brezv.	oblačno	
4. 7. zjutr.	731.0	16.0	sl. svzh.	oblačno	5.3
2. popol.	731.4	17.6	sl. jvzh.	dež	

Srednja včerašnja temperatura 18.6°, normale 16.3°.

Dunajska borza

dné 4. junija.

Skupni državni dolg v notah	100.40
Skupni državni dolg v srebru	100.20
Avstrijska zlata renta 4%	120.70
Avstrijska krona renta 4%	100.90
Avstrijska inv. renta 3 1/2%	52.95
Ogrska zlata renta 4%	120.85
Ogrska krona renta 4%	91.10
Ogrska inv. renta 3 1/2%	99.50
Avstro-ogrsko bančne delnice	16.36
Kreditne delnice	666.—
London vista	239.70
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. v	117.17 1/2
20 mark	23.44
20 frankov	19.06
Italijanski bankovci	95.20
C. kr. cekini	11.28

Javna zahvala.

Slavna zavarovalnica „banka Slavija“ v Pragi je na najkulantnejši način cenila škodo, nastalo v moji tovarni za usnje vsled požara dne 2. m. m. in mi v najkrajšem času izplačala konstatirano odškodnino. V sled tega s čutom dolžnega tem potom se najtopleje zahvaliti imenovanemu zavodu kakor tudi njegovemu glavnemu zastopniku za Kranjsko g. Ivanu Hribarju v Ljubljani.

776 1-1 **Karol Pollak,**
tovarna usnja.

V Ljubljani, 4. junija 1903.

Čopice za slikarje, pleskarje, zidarje in za domačo porabo ima v veliki izbiri v zalogi trdnja **BRATA EBERL** v Ljubljani. Fračiškanskulce. 624 16 11-10
Vnanja naročila proti povzetju.

Gospodična se sprejme

v trgovinsko pisarno v Trstu. Katera ima lepo pisavo, zna pravopis slovenski in prako v tej stroki, ima prednost. Ponudbe na trdnjo Tržaški dovoz kave Ferdinand Vondraček v Trstu. 775 2-1

Čateške toplice

pri Brežicah dajo se koncem t. l. v najem.

Ponudbe sprejema do 1. oktobra t. l. podpisano oskrbnistvo, pri katerem se lahko poizvejo tudi vse podrobnosti.

Oskrbnistvo Brežiške grajščine v Brežicah. 707 3-3

Največji izbor. Najnižje cene.

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

Dobro idoca prodajalna

bodisi te ali one stroke v kakem večjem kraju se vzame v najem ali pa pod ugodnimi pogoji kupi.

Ponudbe prosim poslati „Promet 1000“ post. restante Ljubljana. 742 3-2